

Beleidsplan en uitvoeringsprogramma

Wmo 2012 – 2016

Opsteller: C. de Haij
Datum: mei 2012

Voorwoord door wethouder

Voor u ligt het meerjaren beleidsplan voor onze gemeente. Een plan met ambitie, maar ook een plan met keuzes. Keuzes die we met elkaar moeten nemen in de tijd dat bezuinigingen een grote rol spelen. Maar ook een tijd waarin we zien dat steeds meer mensen een beroep doen op ondersteuning. Daarin is een spanningsveld te zien en het is een uitdaging voor onze gemeente om zo goed mogelijk met dit spanningsveld om te gaan.

Bij de totstandkoming van dit plan is een groot aantal mensen en organisaties betrokken geweest. Dat kan ook haast niet anders; we zullen elkaar bij de hand moeten nemen, elkaar scherp moeten houden en met elkaar het hoogst mogelijke resultaat te bereiken. Dat neemt niet weg dat wij de betrokkenheid van al onze partners zeer waarderen en hen danken voor hun inzet. Wij kijken uit naar een prettige samenwerking om dit beleidsplan tot een succes te maken!

Inhoudsopgave

1	Inleiding	pagina 3
2	Evaluatie Beleidsplan Wmo 2008 – 2011	4
3	Visie en uitgangspunten	6
4	Domein Leefbaarheid en sociale samenhang	8
5	Domein Informatie en advies	10
6	Domein Welzijn	12
7	Domein Zorg	14
8	Financiën	16
	 Bijlage 1 Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling	 17
	Bijlage 2 Communicatieplan	20
	Bijlage 3 Begroting	26
	Bijlage 4 Lijst met afkortingen	27

1 Inleiding

De wereld verandert; alles om ons heen verandert; wij veranderen. Een wereld waarin de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, zeker op het gebied van zorg en welzijn. De noodzakelijke bezuinigingen binnen dit stelsel zorgen voor een snel veranderende visie. Dat betekent dat ook de rol van de overheid verandert. De traditionele verzorgingstaal staat sterk onder druk en er wordt al gesproken over de nieuwe netwerkmaatschappij waarbij nieuwe vormen van activering haar intrede doet.¹

De gemeente Nederlek verandert mee. Na het eerste beleidsplan Wmo 'Samen kunnen we het maken' is het tijd voor nieuw beleid op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit beleidsplan heeft betrekking op de gemeente Nederlek al zoekt onze gemeente binnen de Wmo nauwe samenwerking met de gemeente Ouderkerk.

Het is tijd voor een nieuwe visie, voor nieuwe keuzes en nieuwe rollen. We gaan een beleidsperiode tegemoet waarin ook onze gemeente keuzes maakt die voor veranderingen gaan zorgen. Daar waar het beleidsplan 'Samen kunnen we het maken' een praktische insteek had om zodoende eerst ervaring op te doen met de onderwerpen binnen de Wmo, is het nieuwe beleidsplan meer ingestoken op strategisch en tactisch niveau. De kernboodschap van dit beleidsplan is dat de gemeente staat voor de Wmo en het bevorderen van 'participatie' en 'zelfredzaamheid', maar dat de kosten hanteerbaar moeten blijven. Daarbinnen zoeken we naar een rechtvaardig systeem om onze inwoners te ondersteunen.

Dit beleidsplan is geen 'klassiek' beleidsplan geworden. Het is een beleidsplan geworden met een korte en bondige opsomming van onze beleidsdoelen die vertaald zijn in een aantal domeinen. Deze domeinen zijn vervolgens weer verwerkt in een doelenboom; een overzicht van (meetbare) doelen, middelen en activiteiten of projecten. Hiervoor willen wij verwijzen naar de hoofdstukken 4 tot en met 7.

Het werken in domeinen heeft onder andere als doel om meer integraal te werken vanuit de prestatievelden van de Wmo. De prestatievelden zijn daarom geclusterd in de vier genoemde domeinen:

- Domein Leefbaarheid en sociale samenhang: prestatieveld 1, 2 en 4.
- Domein Informatie en advies: prestatieveld 3.
- Domein Welzijn: prestatieveld 4 en 5.
- Domein Zorg: prestatieveld 6 t/m 9.

Daarnaast heeft het werken met domeinen tot doel dat met alle betrokkenen binnen en buiten onze gemeentelijke organisatie een goede afstemming plaatsvindt. Dit beleidsplan is een dynamisch stuk. Daarom wordt separaat aan dit beleidsplan en uitvoeringsprogramma jaarlijks met alle partners de domeinen geëvalueerd en een jaarplan opgesteld. Bij het tot stand komen van dit beleidsplan zijn daarom de externe partners en de Wmo-raad geraadpleegd. Daarnaast is de gemeenteraad twee keer bijeengekomen om - vooruitlopend op de besluitvorming - met elkaar te discussiëren over het nieuwe beleid. Alle uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in dit beleidsplan.

¹ Welzijn Nieuwe Stijl, de landelijke en lokale opgave 2010

2 Evaluatie en ontwikkelingen

2.1 Evaluatie beleidsplan Wmo 2008 - 2011

In 2007 is de Wmo ingevoerd en waren de gemeenten verplicht beleid te ontwikkelen op de negen prestatievelden:

- 1 Leefbaarheid en sociale samenhang
- 2 Preventieve ondersteuning jeugd
- 3 Informatie, advies en cliëntondersteuning
- 4 Mantelzorgers en vrijwilligers
- 5 Bevorderen deelname
- 6 Individuele voorzieningen

7 t/m 9 Maatschappelijke opvang, (O)GGZ en verslavingsbeleid

Bij de invoering van de Wmo had de gemeente als eerste de taak de hulp bij het huishouden en de omzetting van de voorzieningen Wvg naar de Wmo vorm te geven. Met name de decentralisatie van de hulp bij het huishouden was een omvangrijke opdracht. Na deze eerste start heeft onze gemeente het beleid op de Wmo verder uitgewerkt, hierbij is aanvankelijk gekozen voor een 'beleidsarme' invoering. Inmiddels is te zien dat ruim vier jaar later meer inzicht is ontstaan, de contacten met onze partners zijn geïntensiveerd, er een actieve vorm van burgerparticipatie ontstaan is en er dat een groot aantal resultaten is bereikt.

Het belangrijkste resultaat in het kader van leefbaarheid en sociale samenhang is de doorontwikkeling van de buurtprojecten. De buurtprojecten zijn oorspronkelijk ontstaan vanuit het beleidsterrein openbare orde en veiligheid, maar zijn inmiddels uitgebreid tot het brede thema van leefbaarheid.

Daarnaast levert de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) een steeds grotere bijdrage aan de preventieve ondersteuning aan jeugdigen en opvoeders. Binnen onze gemeente is inmiddels een CJG operationeel.

Met het loket voor informatie en advies zijn de eerste stappen gezet naar de 'een-loketgedachte'. Als eerste is het Wmo-loket in uitvoering gegeven aan de brede welzijnsstichting stichting WON en wordt van daaruit aan een nog breder loket gewerkt waar ook Kwadraad, MEE en het ZOG een rol in krijgen.

Vanuit het vierde prestatieveld is vooral ingezet op de ondersteuning aan mantelzorgers. Deze ondersteuning wordt sinds 2011 uitgevoerd door de brede welzijnsstichting.

Binnen de verstrekkingen Wmo is te zien dat de kosten aanzienlijk toenemen, met name binnen de hulp bij het huishouden is dit sterk

zichtbaar. Het is daarom noodzakelijk geweest hierin afwegingen te maken en recentelijk is het verstrekkingenbeleid hierop aangepast. Een diepergaande herbezinning op het verstrekkingenbeleid is echter noodzakelijk en in het domein 'Zorg' zijn hiervoor de noodzakelijke beleidsvoornemens opgenomen.

De geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang en verslavingszorg wordt in regionaal verband vorm gegeven. Incidenteel werd daarbij al een vertaling gemaakt naar het lokale niveau zoals voor het steunpunt voor huiselijk geweld of preventie voor drugs en alcohol.

2.2 Trends en ontwikkelingen

De bezuinigingen binnen de AWBZ zorgen voor een nieuw zorgstelsel. De gemeente krijgt binnen de Wmo nieuwe taken zoals de decentralisatiebegeleiding. Maar ook andere ontwikkelingen op het landelijk niveau kunnen mogelijk consequenties hebben voor de Wmo. Denk bijvoorbeeld aan de discussie rondom de afschaffing van het PGB, de discussie rondom het scheiden van wonen en zorg of het decentraliseren van de GGZ inlooppunten en de decentralisaties Jeugdzorg en Wet werken naar vermogen (Wwnv). De gemeenten hebben een steeds actievere rol te vervullen in het welzijn van haar burgers. Dit zorgt voor nieuwe uitdagingen, zeker als het gaat om het aspect 'kostenbeheersing'. Maar dit biedt ook kansen om een nieuwe visie op zorg te kunnen vorm geven, om meer integraal te kunnen kijken en welzijn en/of zorg dicht bij de persoon te kunnen organiseren. De landelijke projecten Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling ondersteunen gemeenten en maatschappelijke organisaties in dit proces. In bijlage 1 wordt de visie en werkwijze van deze landelijke projecten nader toegelicht.

In de samenstelling van onze bevolking is te zien dat de vergrijzing sterk toe neemt. Voor de gemeente Nederlek is de volgende bevolkingssamenstelling te verwachten²:

² Bouwstenen notitie, de basis voor de woonvisie, 2 februari 2011

	2010	2020	Saldo absoluut	Saldo procentueel
0 - 35 jarigen	5.570	5.385	-185	-3%
35 - 55 jarigen	4.255	3.590	-665	-15%
55 - 75 jarigen	3.230	3.810	+580	+17%
75+	1.035	1.320	+285	+26%

Wij dienen er als gemeente rekening mee te houden dat met name hierdoor de druk op de Wmo zal toenemen. Daarom presenteert onze gemeente nu al een plan dat rekening houdt met deze toename.

Door de bezuinigingen binnen het overheidsapparaat zal een groter beroep gedaan worden op de vrijwillige inzet. Daarin staat onze gemeente niet alleen, veel organisaties proberen door middel van de inzet van vrijwilligers de kwaliteit van welzijn en zorg op te vangen. Toch liggen er ook kansen. Opvallend is dat binnen de groep vrijwilligers veel 65-plussers actief zijn. Daarnaast is het voor de borging van het vrijwilligerswerk van belang jongeren aan te spreken voor het doen van vrijwilligerswerk. Dit kan ondermeer door middel van de maatschappelijke stages.

Communicatie wordt steeds belangrijker gezien de forse ontwikkelingen en verwachtingen. Vanuit het Overheidsloket 2015 wordt van gemeenten verwacht dat zij haar burgers zo goed als mogelijk informeert over alle vragen. Dat betekent dat de gemeenten beleid dienen te ontwikkelen op het overheidsloket 2015 waarin ook de Wmo geborgd moet zijn.

2.3 Aandachtspunten externe partners en (Wmo-)raad

Tijdens de ontwikkeling van dit beleidsplan zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd met maatschappelijke organisaties en de Wmo-raad. Deze partners hebben diverse aandachtspunten naar voren gebracht. Deze punten staan hieronder verwoord.

- Zo geven de partners de gemeente mee dat het budget voor de Wmo aan diegenen beschikbaar moet komen die het meest kwetsbaar zijn. Het signaal is afgegeven dat met name mantelzorgers veel aandacht nodig hebben, omdat het wegvallen van zorg ook van hen veel zal vragen.
- Er wordt aandacht gevraagd voor burgers die het moeilijk krijgen door het wegvallen van diverse regelingen; dit zijn veelal de burgers die sterk afhankelijk zijn van de overheid, bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen.
- Het tijdig signaleren van problemen en het voorkomen van zwaardere problematiek wordt als een essentieel onderdeel van de Wmo beschouwd. Signaleren gebeurt niet alleen door professionele medewerkers, maar ook door buurtbewoners of vrijwilligers. De gemeente is gevraagd een goed systeem op te zetten waarbinnen signalen worden afgehandeld.
- Men ziet zorgregie als een steeds belangrijker middel om in complexe situaties effectieve ondersteuning te kunnen bieden.
- Als laatste wordt benadrukt dat het goed inzetten van welzijnsvrijwilligers een positieve bijdrage kan leveren aan het welzijn van onze inwoners. Daarvoor is een goede afstemming nodig tussen de professionals en de welzijnsvrijwilligers. Het mag echter niet zo zijn dat welzijnsvrijwilligers taken overnemen waarvoor gekwalificeerd personeel nodig is of dat we een te groot beroep doen op de vrijwilliger.

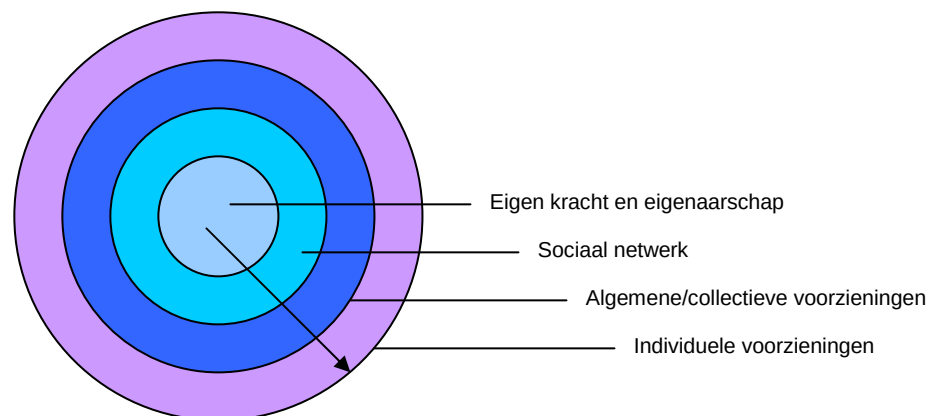
3 Visie en uitgangspunten

3.1. Visie

De Wet maatschappelijke ondersteuning is een participatiewet. Centrale doelstelling is het bevorderen van de maatschappelijke deelname en de zelfstandigheid van mensen met een beperking. Dat kan de gemeente niet alleen, de Wmo is immers een samenspel van gemeente, inwoners en maatschappelijke partners. Met elkaar maken we de samenleving zodanig toegankelijk en bruikbaar dat individuele compensatie zo weinig mogelijk nodig is.

Bij het bepalen van de visie spelen de volgende elementen een rol:

- **Eigenaarschap**
Dat betekent dat het individu zoveel als mogelijk zelf de regie heeft en verantwoording draagt voor zijn welzijn. Wij gaan daarbij uit van de eigen kracht en verwachten dat het individu zich daarbij niet vanuit een claimgedachte zich tot de overheid wendt. Daar waar nodig wordt hij ondersteunt en/of vindt compensatie plaats van de beperkingen of belemmeringen die het individu ondervindt.
- **Kracht van de samenleving**
Wij gaan uit dat er in de samenleving veel mogelijkheden zijn waarbij burgers elkaar helpen en ondersteunen. Daarbij vinden wij het van belang dat er sprake is van wederkerigheid; binnen de eigen mogelijkheden lever je dus ook een bijdrage aan de samenleving.
- **Ondersteuning op maat**
Wij gaan uit van ondersteuning op maat; de ondersteuning is gericht op resultaat en vroegtijdig en preventief ingrijpen.

Samenvattend leidt bovenstaande tot de volgende visie:

De rol van de gemeente is vooral regisserend, stimulerend en faciliterend. Onze gemeente is een gemeente waar het goed wonen, leven en werken is. Daarbij is het van belang dat onze burgers zelfredzaam zijn en kunnen deelnemen aan onze samenleving. Onze burgers geven hier allereerst zelf invulling aan en leveren een bijdrage om de kracht van de samenleving in stand te houden. Daar waar noodzakelijk is er een vangnet van individuele voorzieningen.

3.2 Uitgangspunten

Er zijn diverse factoren die van grote invloed zijn op het beleid van de Wmo. Deze factoren zijn verwoord in uitgangspunten die als een rode draad door het gehele beleid heen lopen:

- Wij kiezen voor een nieuwe manier van werken dat gebaseerd is op de uitgangspunten van de Wmo. Daarbij is geen sprake meer van het 'claimgericht' denken, we werken vanuit het compensatiebeginsel. We kijken niet meer naar waar men recht op heeft, maar wat de beperking is en waar men ondersteuning nodig heeft. Het aanspreken van de eigen kracht en de eigen omgeving zijn sleutelbegrippen conform de zienswijze van De Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl.
- Wij kiezen voor een goed en duurzaam basisniveau van algemene en collectieve voorzieningen. Het rendement van deze voorzieningen willen wij optimaliseren door onder andere meer samenwerking en afstemming te realiseren. Ook wordt de inzet van welzijnsvrijwilligers goed benut, zij het dat hierbij rekening gehouden dient te worden met de mate van belasting.
- Welzijn en zorg moeten betaalbaar blijven. Vanwege de financiële ontwikkelingen neemt kostenbeheersing steeds meer ruimte in en zijn bezuinigingen noodzakelijk. De bezuinigingen en de demografische ontwikkelingen (vergrijzing) vergroten de komende jaren de druk op de Wmo. Binnen dit spanningsveld zoeken wij naar een rechtvaardig systeem waarbij de ondersteuning vanuit de Wmo bij die mensen terecht komen die dat het hardste nodig hebben.

- Wij kiezen ervoor voornamelijk de rol van regisseur te vervullen en dan met name de rol van de beheersingsgericht regisseur³. De gemeente heeft in veel gevallen de mogelijkheid om het beleid zelf vast te stellen en haar 'doorzettingsmacht' door middel van haar subsidiëring te kunnen organiseren. Dat neemt niet weg dat binnen een kleine gemeente de gemeente ook veelal de regisserende regisseur is. De gemeente ondersteunt de partijen in het veld in het ontwikkelen en het uitvoeren van het beleid.

3.4 Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel voor de realisatie van de genoemde ambities en de uitvoering van de diverse activiteiten en projecten. Er moet een cultuuromslag teweeg worden gebracht waarbij onze inwoners niet meer kunnen denken vanuit 'aanspraak hebben op' maar waarbij het accent ligt op dat wat daadwerkelijk aan ondersteuning nodig is (compensatiebeginsel). Daarnaast is de gemeente zich ervan bewust dat de noodzakelijke bezuinigingen consequenties gaan hebben voor kwetsbare burgers. Daarom wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de gemeente een dergelijke opdracht niet alleen kan uitvoeren en een dringend appel op de burgers zelf doet. Ook dit zal in de communicatie duidelijk naar voren moeten komen.

Communicatie is ook van belang tussen de gemeente en (professionele) organisaties en de organisaties onderling. Efficiënt en effectief werken houdt in dat er een goede afstemming is, maar dat elke organisatie op de juiste wijze wordt aangesproken. Dat betekent dat er veel doelgroepen zijn waarmee de gemeente dient te communiceren, zowel met inwoners, interne medewerkers en externe (zorg- en welzijns)organisaties. In bijlage 2 is een communicatieplan opgenomen die in praktische zin meer informatie geeft over de wijze en de planning van de communicatie.

3.5 Klanttevredenheidsonderzoek en meetbare doelstellingen

Binnen de Wmo is de gemeente verplicht een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek uit te voeren. De gemeente heeft besloten om deze klanttevredenheidsonderzoeken in te zetten om de doelstellingen meetbaar te maken. In elk domein is daarom in het uitvoeringsprogramma een jaarplanning opgenomen van de uit te voeren onderzoeken.

Mogelijk dat vanuit het ministerie de beleidsvrijheid die gemeenten nu hebben, wordt opgeheven. Het ministerie heeft het voornemen te gaan werken met standaard cliëntervaringsonderzoeken waarbij zij meetindicatoren vastlegt. Op het moment dat dit beleidsplan is vastgesteld, is hierover nog geen aanvullende informatie bekend.

In het beleidsplan zijn (grotendeels) meetbare doelstellingen opgenomen om zodoende de effecten van het beleid en uitvoering zichtbaar te maken. Gezien alle ontwikkelingen en bezuinigingen is het van belang dat alle middelen efficiënt worden besteed en er goede afwegingen worden gemaakt. Soms kan het lijken dat op onderdelen in dit beleidsplan de gemeente zichzelf geen ambitie oplegt. Dit is echter niet zo bedoeld; de gemeente Nederlek legt zich juist veel ambitie op, maar houdt daarbij rekening met de bovengenoemde ontwikkelingen. Daarom heeft onze gemeente bepaalde keuzes moeten maken.

Dorpsfeest Krimpen aan de Lek 2011

³ Rapportage Regierol gemeente Nederlek (25 maart 2011)

4 Domein Leefbaarheid en sociale samenhang

4.1. Doelen en middelen

Strategische doelstelling: Burgers zorgen ten eerste zelf voor de leefbaarheid in hun buurt door zich sociaal op te stellen in hun relatie met buurtgenoten. Zij houden rekening met elkaar en ontplooiën zo nodig activiteiten om gezamenlijk aan een prettige buurt en een dorp te werken. De gemeente stimuleert en faciliteert deze activiteiten waar nodig zodat alle inwoners kunnen participeren in én profiteren van, een leefbaar dorp.

Subdoel 1 Fysieke kwaliteit

De gemeente draagt zorg voor de kwaliteit van de openbare ruimte met daarin voldoende aanwezigheid van voorzieningen voor ontmoeting, cultuur en sport, voor alle leeftijden.

Meetbaar:

De fysieke kwaliteit wordt gewaardeerd – minimaal een 6.

- Meetinstrument: Veiligheidsmonitor
- Score 2012: 5,6 (schaal 1-10)

Middel accommodatiebeleid

De gemeente beheert diverse gemeentelijke accommodaties conform de uitgangspunten van haar accommodatiebeleid.

Middel Volkshuisvesting minder validen

De gemeente zet in op woningen voor minder validen (bijv. MIVA of appartementen).

Middel Volkshuisvesting speciale doelgroepen

De gemeente hanteert een positief uitgangspunt om woonvoorzieningen voor speciale doelgroepen te huisvesten.

Middel Burgerinitiatief

De gemeente biedt burgers de mogelijkheid voorstellen te doen voor het verbeteren van de fysieke kwaliteit van de eigen buurt en zij burgers leveren daar zelf ook bijdrage aan.

Middel Onderhoud en inrichting openbare ruimte

De gemeente investeert in een prettige leefomgeving.

Subdoel 2 Sociale kwaliteit

De gemeente creëert voorwaarden waardoor mensen elkaar kennen, elkaar kunnen ontmoeten en prettig samenleven.

Meetbaar:

De sociale kwaliteit wordt gewaardeerd tussen de 6 – 7.

- Meetinstrument: SGBO belevingsond.
- Score 2010: 6,7 (schaal 1-10)
- 90% van de inwoners weten waar zij melding kunnen maken van zorg/ overlast.
- Meetinstrument: SGBO belevingsond.
- Score 2010: 84%

Middel Faciliteren van organisaties die bijdragen aan ontmoeting

De gemeente faciliteert (bijv. door subsidies) organisaties die activiteiten organiseren in het kader van leefbaarheid en welzijn.

Middel Jeugd- en jongerenwerk (via combinatiefunctionaris)

De gemeente investeert in jeugd en jongerenwerk om hen o.a. een zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden en hen bewust te maken van hun noodzakelijk bijdrage voor de ander en de samenleving.

Middel Ontmoeting in de wijk

De gemeente subsidieert buurtprojecten voor gezellige, laagdrempelige ontmoeting in de wijk. Tevens worden ideeën opgehaald bij burgers voor andere leefbaarheidsinitiatieven.

Middel Signalering en meldpunt

Burgers kunnen overlast en zorgen over omwonenden bekend maken bij het (lokale of regionale) meldpunt.

Subdoel 3 (Subjectieve) veiligheid en leefbaarheid

Inwoners voelen zich veilig in en om hun woning.

Meetbaar:

Inwoners waarderen de subjectieve veiligheid tussen de 7 en 8.

- Meetinstrument: Veiligheidsmonitor
- Score 2012: 7,2

Middel Buurtprojecten

Samenwerking (overleg) met de buurtcoördinatoren voor signalen uit de wijk.

Middel Jeugd en jongerenwerk (via combinatiefunctionaris)

De gemeente investeert in jeugd- en jongerenwerk om de overlast hiervan zoveel als mogelijk te beperken.

Middel Jeugd en veiligheid

De gemeente participeert in het netwerk jeugd en veiligheid om vroegtijdig problemen of probleemontwikkeling bij kinderen en jongeren te signaleren. Ook dit kan een bijdrage leveren aan het verminderen van de overlast door jongeren.

Subdoel 4 Vrijwilligerswerk

De gemeente stimuleert en waardeert het vrijwilligerswerk voor een krachtige leefgemeenschap.

Meetbaar:

Minimaal 85% van de vrijwilligers is tevreden over het vrijwilligerswerk (SGBO).

- Meetinstrument: SGBO Belevingsond.
- Score 2010: 89%

Middel Matching vraag en aanbod

Er is een systeem om vraag en aanbod voor vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages bij elkaar te brengen.

Middel Deskundigheidbevordering

Aanbieden van cursussen voor vrijwilligers.

Middel Combinatiefunctionaris

De combinatiefunctionaris ondersteunt de vrijwilligersorganisaties en legt verbanden met andere sectoren.

Middel Verzekeringen

Gratis aanbieden van de vrijwilligersverzekering.

Middel Waarderingsteken en onderscheiding

Waarderen van de inzet van vrijwilligers door middel van het lokale waarderingsteken en/of een Koninklijke onderscheiding en het organiseren van een vrijwilligersavond.

4.2 Meerjaren uitvoeringsprogramma

2012	2013	2014	2015	2016						
Project: Volkshuisvesting Afstemming en overleg met woningbouwcorporaties om te komen tot goede en geschikte woningen voor mindervaliden. <i>Input: 100 uur beleid SoZa/Wmo</i> <i>Output:Pva woningbestand.</i>	Project: Herziening accommodatiebeleid <i>Herziening accommodatiebeleid met name sporthal en Cultuurhuis.</i> <i>Input: 200 uur beleid Welzijn</i> <i>Output: Nota accommodatiebeleid.</i>		Project Burgerinitiatief Het uitwerken van een regeling om burgers voorstellen te laten doen voor verbetering van de eigen wijk. <i>Input: 200 uur beleid</i> <i>Output: Regeling en Pva t.b.v. burgerinitiatief.</i>	Project: Signaleren en meldpunt Burgers attenderen op hun rol als signaleerder en meldpunt bekend maken. <i>Input: 50 uur beleid Welzijn, 50 uur communicatie</i> <i>Output: Communicatieplan.</i>						
Project: combinatiefunctionaris Invulling geven aan de combinatiefunctionaris t.b.v. het vrijwilligerswerk en jeugd- en jongerenwerk. Hieronder valt onder meer het opzetten en inbedden van een methode voor vraag en aanbod vrijwilligers/Mas en het ontwikkelen van cursusaanbod voor vrijwilligers en het aanbieden van de waarderingstekens. <i>Input: 100 uur beleid Welzijn, inzet Advies voor Combinatiefunctionaris</i> <i>Output: Plan faciliteren vrijwilligerswerk en jeugd- en jongerenwerk.</i>										
Project: Herziening subsidiebeleid Herziening subsidiebeleid conform beleidsplan Wmo. <i>Input: 200 uur beleid Welzijn d.m.v. een vrijwilliger</i> <i>Output: Nota en beleidsregels.</i>										
Voortzetting onderstaande beleidstaken: <table><tr><td>Subsidiebeleid</td><td>Vrijwilligersverzekering</td></tr><tr><td>Subsidie buurtfeesten</td><td>Buurtprojecten</td></tr><tr><td>Inzet en uitvoering door gemeentewerken van de openbare ruimte</td><td>Speelplaatsenbeleid</td></tr></table>					Subsidiebeleid	Vrijwilligersverzekering	Subsidie buurtfeesten	Buurtprojecten	Inzet en uitvoering door gemeentewerken van de openbare ruimte	Speelplaatsenbeleid
Subsidiebeleid	Vrijwilligersverzekering									
Subsidie buurtfeesten	Buurtprojecten									
Inzet en uitvoering door gemeentewerken van de openbare ruimte	Speelplaatsenbeleid									
Meting 2012	Meting 2013	Meting 2014	Meting 2015	Meting 2016						
Onderzoek Wmo: Maatschappelijke participatie	Veiligheidsmonitor OVV: Veiligheid en leefbaarheid	Onderzoek Wmo: Belevingsonderzoek prest.veld 1-4	Veiligheidsmonitor OVV Veiligheid en leefbaarheid	Onderzoek Wmo: Maatschappelijke participatie						
Uitvoerende partners: Extern: Woningbouwcorporaties, SVN, Cultuurhuis, Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Intern: Gemeentewerken, SoZa/Wmo, communicatie, OVV, VROM		Consulerende partners: Extern: Stichting WON, Kwadraad Intern:								

5 Domein Informatie, advies en cliëntondersteuning

5.1. Doelstellingen en middelen

Strategische doelstelling: De gemeente ziet toe op het aanbieden van informatie, advies en cliëntondersteuning aan burgers met vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Hierbij laat de gemeente zich zoveel mogelijk leiden door de één loket gedachte waarbij efficiency en kwaliteit sleutelbegrippen zijn. De burger wordt zoveel als mogelijk in zijn zelfregie gesteund en krijgt waar nodig aanvullende ondersteuning om zijn welzijn en/of zorg goed te organiseren.

Subdoel 1 Algemene informatie

Er is informatie beschikbaar zodat burgers met vragen op het gebied van wonen, zorg en welzijn zelfstandig antwoorden kunnen vinden op hun vragen.

Meetbaar:

Gemeente heeft inzicht in de vraag naar informatie en ondersteuning voor haar inwoners.

Subdoel 2 'Persoonlijk advies'

Burgers die niet geheel zelfstandig het antwoord kunnen vinden op hun vraag kunnen advies, krijgen vanuit het 'Adviesloket' of worden daar op de juiste manier doorverwezen.

Meetbaar: De bezoekers van het 'loket' waarderen het loket voor informatie en advies tussen de 7 - 8 (extern onderzoek) op een schaal van 1-10.

- *Hiervoor dient nog een onderzoeksinstrument voor ontwikkeld te worden.*

Subdoel 3 'Cliëntondersteuning'

Burgers die naast het vinden van een antwoord ondersteuning nodig hebben bij het vinden van oplossingen voor hun zorg- en welzijnsvraag worden hierbij ondersteund.

Meetbaar:

De bezoekers van het 'loket' die cliëntondersteuning krijgen waarderen deze voorziening gemeentelijke voorziening tussen de 6 – 7 op een schaal van 1-10.

- *Hiervoor dient nog een onderzoeksinstrument voor ontwikkeld te worden.*

Middel 'Intermediairs'

- Het informeren van intermediairs zoals huisartsen, fysio's, consultatiebureau, CJG, bibliotheekmedewerkers etc.
- Het toerusten van intermediairs om algemene informatie te geven of te verwijzen naar bronnen.

Middel 'Sociale Kaart'

Het aanbieden van een sociale kaart waarin alle organisaties met zorg- en welzijnsdiensten staan vermeld.

Middel 'Moderne communicatiemiddelen'

Het inzetten (verder uitbouwen) van moderne communicatiemiddelen waardoor 'op afstand' contact kan worden gezocht met het 'loket'.

Middel 'fysiek inlooppunt en telefonische bereikbaarheid'

Een herkenbaar en aantrekkelijk inlooppunt waar burgers binnen kunnen lopen of contact mee op kunnen nemen voor informatie of persoonlijk advies.

Middel 'Zorgarrangement'

Vanuit het loket wordt in overleg met de cliënt en de consulent het zorgarrangement opgesteld. Het loket kan hierbij ook outreachend werken door middel van bijvoorbeeld huisbezoeken.

5.2 Meerjaren uitvoeringsprogramma

2012	2013	2014	2015	2016
Project 1loket fase 1 Vorbereiding voor loket Wmo/CJG. <i>Input: 100 uur beleid Welzijn, externe coördinator</i> <i>Output: Pva voor opening 1-1-2013</i>	Project 1loket fase 2 Gefaseerde uitbreiding 1 loket Wmo/CJG met ander partners. Onderdeel is de communicatie; het loket dient bekend te zijn bij de inwoners. <i>Input: 100 uur beleid welzijn, externe coördinator</i> <i>Output: Plan t.b.v. doorontwikkeling 1loket.</i>		Project Moderne communicatiemiddelen Onderzoek en opzetten van moderne communicatie middelen in het loket. <i>Input: 100 uur beleid Welzijn, 50 uur beleid communicatie</i> <i>Output: PvA inzet moderne communicatiemiddelen.</i>	
Project Zorgarrangement Werken met zorgarrangement conform richtlijnen De Kanteling. <i>Input: via externe coördinator</i> <i>Output: Methodiek en beschrijving werkprocessen.</i>		Project Intermediairs Versterken contacten en samenwerking met intermediairs. <i>Input: via externe coördinator</i> <i>Output: Inzicht en Pva.</i>		
Voortzetting beleidstaken: Adviesloket st. WON Spreekuren Kwadraad Sociale kaart				
Doorontwikkeling overheidsloket 2015/Klantcontact centrum				
Meting 2012	Meting 2013	Meting 2014	Meting 2015	Meting 2016
Managementrapportage loket	Managementrapportage loket	Managementrapportage loket	Managementrapportage loket	Managementrapportage loket
	Nulmeting loket - Klanttevredenheid: kanteling onderzoek (te ontwikkelen) - Barometer interne werkprocessen loket (te ontw.)		1-meting loket - Klanttevredenheid: kanteling onderzoek - Barometer interne werkprocessen loket	
Uitvoerend: Extern: St. WON, Kwadraad, MEE, ZOG Intern: Beleidsmedewerker Welzijn/Wmo		Consulterend: Extern: MEZZO, Wmo-raad, Woningbouwcorporaties, huisarts Intern: SoZa/Wmo		

6 Domein Welzijn

6.1 Doelen en middelen

Strategische doelstelling: De gemeente stelt zich ten doel om burgers met een lichte ondersteuningsvraag zo lang als mogelijk zelfstandig te laten functioneren en participeren in onze samenleving. Hierbij wordt de eigen kracht van de cliënt, het informele netwerk en de inzet van algemene voorzieningen versterkt om zodoende zwaardere ondersteuningsvragen te voorkomen. Er is een gezond evenwicht tussen de mantelzorg en overige taken of werkzaamheden van de mantelzorger.

Subdoel Versterking regie en netwerk (zelf leren)

Het versterken van de eigen mogelijkheden van de cliënt en zijn eigen netwerk.

Meetbaar:

Minimaal 85% van de mantelzorgers kunnen hun taak goed uitvoeren en voelen zich niet overbelast.

- Meetinstrument: SGB0 belevingsond. 1-4
- Score 2010: 88%

Middel Voorlichting/communicatie

Het geven van voorlichting van een terugtrekkende overheid en het appèl dat wordt gedaan op de eigen kracht en het eigen netwerk.

Middel Sociale netwerkstrategie

Het inzetten van een methode voor sociale netwerkstrategie.

Middel Mantelzorgers

Het bieden van ondersteuning aan mantelzorgers.

Subdoel Welzijnsdiensten (ondersteunend)

Het aanbieden van professionele of semiprofessionele welzijnsdiensten afgestemd binnen het bredere domein wonen, welzijn en zorg aan kwetsbare burgers die dit niet binnen het eigen systeem kunnen oplossen.

Meetbaar:

De inwoners waarderen het niveau van de algemene voorzieningen tussen de 6,5 en 7,5 op een schaal van 1-10.

- Hiervoor dient nog een onderzoeks-instrument voor ontwikkeld te worden.

Middel Algemene voorzieningen

Inzetten en benutten van algemene voorzieningen t.b.v. kwetsbare burgers (waaronder de diensten van CJG, stichting WON en Kwadraad)

Subdoel Kracht van de gemeenschap

Het versterken en ondersteunen van initiatieven uit gemeenschap om medeburgers te ondersteunen bij het meedoen en zelfstandig kunnen functioneren.

Meetbaar:

50 – 60% van de (volwassen en vitale) inwoners is bereid om kwetsbare burgers in hun wijk of buurt te ondersteunen.

- Hiervoor dient nog een onderzoeks-instrument voor ontwikkeld te worden.

Middel Welzijnsvrijwilligers

De mogelijkheden van vrijwilligersorganisaties en welzijnsvrijwilligers (breder) inzetten.

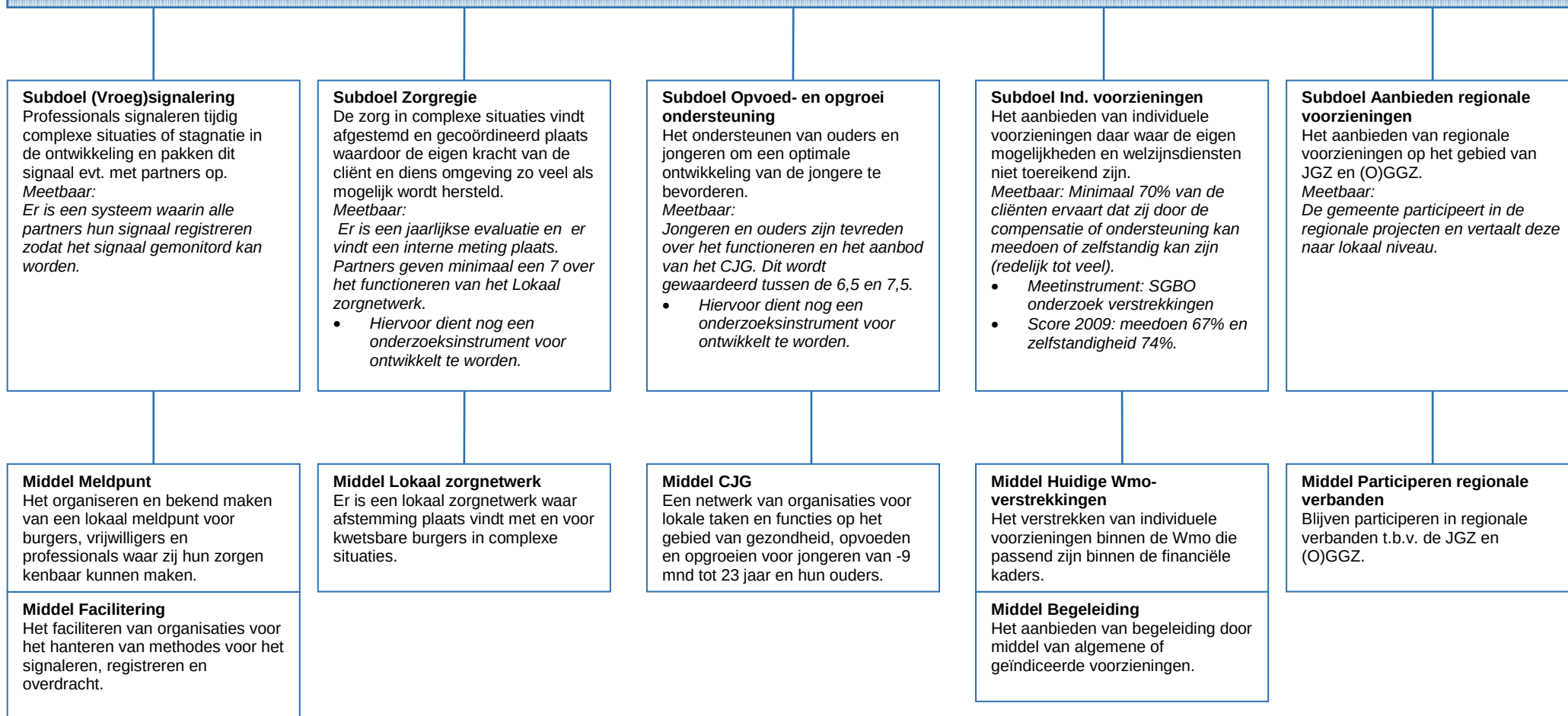
6.2. Meerjaren uitvoeringsprogramma

2012	2013	2014	2015	2016
Project Onderzoek Alg. voorz. Het onderzoeken om individuele voorzieningen om te zetten naar algemene voorzieningen. <i>Input: 200 uur beleid Welzijn</i> <i>Output: Beleidsnotitie en Pva.</i>		Project Welzijnsvrijwilligers Het ondersteunen en faciliteren van welzijnsvrijwilligers en formele plaats geven in de zorgketen. <i>Input: 150 uur beleid Welzijn</i> <i>Output: Beleidsnotitie en Pva.</i>	Project Soc. netwerkstrategie Het opstellen en implementeren van een methode voor sociale netwerkstrategie. <i>Input: 150 uur beleid Welzijn</i> <i>Output: Methode en Pva.</i>	
Voortzetting beleidstaken: Subsidie verstrekking van organisaties met welzijnsvrijwilligers.				
Meting 2012	Meting 2013	Meting 2014	Meting 2015	Meting 2016
	Nulmeting loket • Ervaring mantelzorgers • Inzet welzijnsvrijwilligers		1-meting loket • Ervaring mantelzorgers • Inzet welzijnsvrijwilligers	
Uitvoerende partners: Extern: St. WON, Kwadraad, Zonnebloem, NPV, Kerken, SoZa, Breeje Hendrick Intern: beleidsmedewerkers GGZ/gezondheid/maatschappelijk werk			Consulterend: Extern: SoZa/Wmo, huisarts Intern:	

7 Domein Zorg

7.1 Doelen en middelen

Strategische doelstelling: De gemeente stelt zich ten doel dat burgers met (zware) ondersteuningsvragen (aanvullend op de informele zorg en/of algemene welzijnsdiensten) professioneel ondersteund worden en/of een individuele verstrekking ontvangen vanuit de Wmo. Zo kunnen zij zelfstandig (blijven) functioneren en participeren binnen onze samenleving. De professionele ondersteuning is aanvullend op de algemene/collectieve (welzijns)diensten. De gemeente geeft hier inhoud aan door het bieden van zorgregie of het aanbieden van individuele (Wmo)-verstrekkingen. Ook hierbij wordt de eigen kracht van de cliënt en diens omgeving aangesproken.

7.2 Meerjaren uitvoeringprogramma

2012	2013	2014	2015	2016
Project Decentralisatie fase 1 Het vormgeven van de decentralisatie AWBZ binnen de Wmo voor 1 ^e groep cliënten. Input: 400 uur beleid Welzijn Output: Keuzenota, verordening en implementatieplan.	Project Decentralisatie fase 2 Het op innovatieve wijze vormgeven van de decentralisatie AWBZ binnen de Wmo voor alle cliënten. Input: 400 uur beleid Welzijn Output: Innovatief beleid (nieuwe arrangementen).			
Project Gekantelde verordening Het kantelen van het verstrekkingenbeleid. Input : 200 uur beleid SoZa Output : Gekantelde verordening, besluit en beleidsregels.	Project Decentralisatie Jeugdzorg* Het op innovatieve wijze vormgeven van de decentralisatie JZ binnen de Wmo voor alle cliënten. Input: 400 uur beleid Welzijn Output: Innovatief beleid (nieuwe arrangementen) * NB de exacte datum van de decentralisatie is op het moment van het opstellen van dit beleidsplan nog niet bekend.			
Project Lokaal zorgnetwerk - 1 Het opzetten van het lokaal zorgnetwerk. Input: 100 uur beleid Welzijn, 400 uur externe Coördinator Output: per 1-4-12 operationeel	Project Lokaal zorgnetwerk - 2 Doorontwikkelen lokaal zorgnetwerk. Input: 100 uur beleid Welzijn, externe coördinator uur Output: voortzetting lokaal zorgnetwerk.			
Voortzetting activiteiten: Verstrekking individuele voorzieningen Wmo. Participatie regionale verbanden m.b.t. JGZ en (O)GGZ Verdere ontwikkeling van het CJG.				
Meting 2012	Meting 2013	Meting 2014	Meting 2015	Meting 2016
Klanttevredenheidsmetingen leveranciers Monitoringsgeprekken leveranciers Monitoring LZNO Evaluatie partners	Klanttevredenheidsmetingen leveranciers Monitoringsgeprekken leveranciers Monitoring LZNO Evaluatie partners Kwalitatief onderzoek clienttevr.heid	Klanttevredenheidsmetingen leveranciers Monitoringsgeprekken leveranciers Monitoring LZNO Evaluatie partners	Klanttevredenheidsmetingen leveranciers Monitoringsgeprekken leveranciers Monitoring LZNO Evaluatie partners Kwalitatief onderzoek clienttevr.heid	Klanttevredenheidsmetingen leveranciers Monitoringsgeprekken leveranciers Monitoring LZNO Evaluatie partners
Uitvoerend: Extern: SoZ/Wmo, Breeje Hendrick Intern: beleidsmedewerker Wmo, (O)GGZ/JGZ, Bureau Jeugdzorg		Consulerend: Extern: St. WON, MEE, Kwadraad, ZOG, huisarts Intern:		

8 Financiën

8.1 Terugblik financieel

Binnen de jaarrekeningen is te zien dat met name de kosten binnen de verstrekkingen Wmo sterk zijn toegenomen. Dit heeft vooral te maken met de kosten voor de hulp bij het huishouden en incidenteel binnen de woningaanpassingen.

Met de aanbesteding voor de hulp bij het huishouden in 2010 zijn de uurtarieven aanzienlijk gestegen. Helaas heeft het instellen van de PGB-alfahulpregeling daar niet genoeg tegenwicht in kunnen bieden. Doordat onze burgers langer thuis blijven wonen, nemen de aanvragen – en met name de verbouwingskosten – voor grote woningaanpassingen toe. Om dit in de toekomst te voorkomen is het van belang dat er voldoende nultredenen/of MIVA-woningen beschikbaar zijn zodat compensatie mogelijk is door het aanbieden van een geschikte woning.

Op de overige prestatievelden waren de uitgaven lager dan begroot. Dit heeft te maken dat voor een aantal projecten meer tijd nodig was om de uitvoering te kunnen starten. Hierdoor was het echter wel goed mogelijk om de toename op de verstrekkingen binnen de Wmo-begroting op te kunnen vangen.

8.2 Vooruitblik financieel

De druk op de Wmo neemt in de komende jaren toe. Bij ongewijzigd beleid zal dit vooral zichtbaar worden in de toename van de individuele verstrekkingen Wmo. Dit zet het uitgangspunt van 'budgettair neutraal' sterk onder druk. In deze begroting is te zien dat op dit moment de kosten voor de individuele verstrekkingen 93% van het totale Wmo-budget in beslag nemen, waarbij er al een taakstelling is opgenomen op de hulp bij het huishouden. Met een verwachte toename binnen de individuele verstrekkingen is het moeilijk de uitgaven beheersbaar te houden. Daarom is het noodzakelijk hiervoor maatregelen te treffen.

Voorgesteld wordt in het domein Welzijn en Zorg kritisch te kijken naar het verstrekkingenbeleid en te bekijken waar algemene voorzieningen (beter) ingezet kunnen worden of ontwikkeld kunnen worden. Dat betekent dat projecten als 'Gekantelde verordening', 'Decentralisatie AWBZ' en 'Algemene voorzieningen' van cruciaal zijn om op de langere termijn de druk op de individuele verstrekkingen te verlagen. Binnen de individuele verstrekkingen is het van belang te onderzoeken hoe er met de beheersing van kosten kan worden omgegaan in relatie tot het compensatiebeginsel. Hiervoor zal nader onderzoek worden gedaan.

8.3 Kaders

Gelet op de huidige en toekomstige ontwikkelingen binnen de Wmo wordt voor het principe van kostenbeheersing gekozen. Hierbinnen is het uitgangspunt de Wmo binnen de bestaande middelen in het gemeentefonds uit te voeren.

De reden om voor het principe van kostenbeheersing te kiezen is dat elementen als de, openeind regeling, de vergrijzing en de toevoeging van nieuwe doelgroepen en taken binnen de Wmo voor een grotere (financiële) druk op de Wmo zorgen die moeilijk financieel in kaart te brengen zijn. Een ander argument is dat binnen afzienbare tijd de bijdrage voor de Wmo niet meer inzichtelijk is binnen het gemeentefonds en het 'plafond' moeilijk is vast te stellen. Door uit te gaan van kostenbeheersing en het jaarlijks vast te stellen van de begroting kan in afweging met de totale gemeentelijke uitgaven bepaald worden welk budget binnen de gemeentelijke begroting besteed wordt aan de Wmo.

8.4 Toelichting op de begroting

De begroting is in bijlage 3 opgenomen. In deze begroting zijn alle ambities op het minimale niveau doorgerekend. Opgemerkt dient te worden dat voor het jaar 2012 uitgegaan is van de primaire begroting. Te zien is dat er vanaf 2013 een positief saldo is ten aanzien van de rijksbijdrage die onze gemeente ontvangt. Echter, dit positieve saldo ontstaat omdat er een taakstelling is opgenomen ten aanzien van de kosten voor de hulp bij het huishouden. Deze zijn begroot op maximaal 1,1 miljoen euro. Indien deze taakstelling niet wordt opgenomen, is er geen positief saldo waarneembaar. Om een structureel sluitende begroting te kunnen presenteren, is het noodzakelijk deze taakstelling te realiseren. Het positieve saldo dat op het Wmo-budget ontstaat, kan aangewend worden voor nieuwe investeringen binnen de Wmo op basis van de projecten die in de loop der jaren opgezet worden. Het positieve saldo dient dus gezien te worden als een investeringsbudget.

De genoemde bedragen in de begroting zijn tevens ramingen en jaarlijks zal er een jaarbegroting opgesteld moeten worden. De genoemde bedragen in deze meerjaren begroting zijn daarom niet leidend, maar richtinggevend.

Bijlage 1 Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling

1. Welzijn Nieuwe Stijl (WZN) en De Kanteling

De Wmo is inmiddels vier jaar van kracht; een periode waarin vernieuwen, uitbreiden en samenbrengen centraal stonden. Er is veel gerealiseerd, maar om een stap verder te komen is een nieuwe impuls nodig. Om deze impuls te geven is het ministerie van VWS het programma 'Welzijn Nieuwe Stijl' en 'De Kanteling' gestart. Het doel is met dit programma de ingezette lijn van vernieuwing vast te houden en te versterken met als doel de Wmo in volle breedte te benutten. Zij hebben hiervoor een visie ontwikkeld, maar nodigen alle betrokkenen uit tot reflectie en discussie. De Wmo is immers geen wet van 'standaarden' maar richt zich op 'maatwerk'.

2. Hoofddoelstellingen WZN

Kernwoorden van de Wmo zijn: bescherming, zelfredzaamheid, participatie, zorg voor elkaar en sociale samenhang. Welzijn draagt in belangrijke mate bij aan het voorkomen van (meer ernstige) problemen waardoor later in het proces zwaardere hulp of zorg moet worden ingezet. Problemen zijn soms zichtbaar zoals jeugdoverlast maar soms ook juist onzichtbaar zoals eenzaamheid en toenemende overbelasting. Het oplossen en voorkomen van deze problemen draagt bij aan de beheersing van collectieve uitgaven. De hoofddoelstellingen van WZN zijn dan ook:

- Gemeenschappelijker.
- Professioneler/effectiever.
- Efficiënter (op macro niveau).

Vrijwilligersactie NL Doet 2011

3. Acht bakens WZN

In het programma van WZN zijn acht bakens ontwikkeld waar de visie en doelstelling van WZN door moet werken. De acht bakens zijn:

Baken 1: Gericht op de vraag achter de vraag

Bijna altijd is de vraag van burgers een vraag naar het overbekende aanbod. Het gaat er dus niet alleen om de vraag van de burgers als uitgangspunt te nemen, maar breder te kijken om de problemen bij mensen echt op te lossen.

Baken 2: Gebaseerd op de eigen kracht van de burger

Vaak wordt te snel voorbij gegaan aan de eigen kracht van de buurt, zijn netwerk, de straat of wijk. Dit werkt averechts op het zelfoplossend vermogen en zorgt voor 'claimedrag'. Het naar boven halen van kwaliteiten en talenten, mensen aanspreken op wat hen enthousiast maakt en grenzen durven te verleggen dat zijn basale professionele handelingen.

Baken 3: Direct er op af

Hierbij gaat het om de zogenoemde zorgmijders die niet om ondersteuning durven of willen vragen terwijl ze al lang vereenzamen, zich verwaarlozen, met onoplosbare schulden kampen of verslavingsgedrag vertonen. De professional moet daar op af om erger te voorkomen. Privacy, zelf beschikking en eigen verantwoordelijkheid zorgen er met regelmaat voor dat er geen interventie plaatsvindt. Toch dient dit kritisch bekeken te worden om crisissituaties te voorkomen.

Baken 4: Formeel en informeel in optimale verhouding

Er dient niet alleen een beroep gedaan te worden op de eigen mogelijkheden de burger of de inzet van professionals, maar ook op de inzet van sociale netwerken, vrijwilligersinitiatieven en wijkverbanden.

Baken 5: Doordachte balans van collectief en individueel

De financiering van individuele oplossingen staat onder druk. Collectieve aanpakken zijn niet alleen goedkoper, maar bieden vaak ook een betere oplossing. Het gaat hierbij om het vinden van de juiste balans tegen de achtergrond van het probleem dat moet worden aangepakt.

Baken 6: Integraal werken

De burgers die bij het loket aankloppen hebben meestal problemen die niet door één instelling of één voorziening kunnen worden opgelost. Het gaat om meerder problemen die met elkaar samen hangen en dus ook in samen moeten worden aangepakt. Nadrukkelijk is hier de invulling van de regierol van de gemeenten aan de orde.

Baken 7: Niet vrijblijvend, maar resultaatgericht

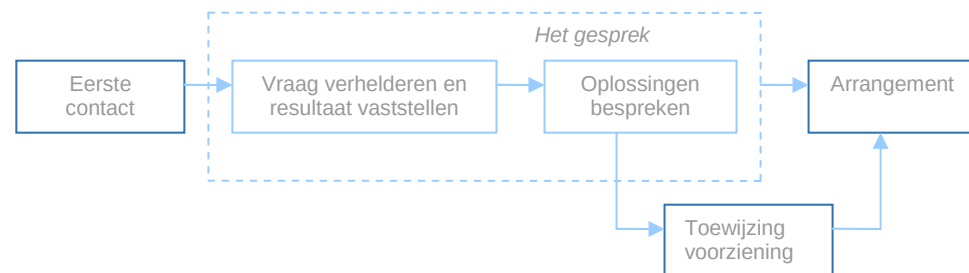
Waar organisaties ondersteuning bieden aan burgers, worden concrete afspraken gemaakt over de vraag op welke ondersteuning van professionals en vrijwilligers men kan rekenen, wat daarbij de eigen inzet is en naar welke resultaten wordt toegewerkt.

Baken 8: Gebaseerd op ruimte voor de professional

De professionele bagage van de beroepskracht moet voldoende aan bod kunnen komen. Deze heeft ruimte nodig om zelfstandig te handelen op basis van een ruime vrije beslissingsruimte.

4. De Kanteling

De Kanteling richt zich op de omslag van aanbodgericht naar vraaggericht werken en gaat in op een nieuw samenspel met burgers en partnerorganisaties. Met de komst van de Wmo zijn gemeenten niet meer gebonden aan het verstrekken van een aantal omschreven voorzieningen, maar hebben zij de vrijheid om zelf keuzes te maken over de manier waarop zij (individuele) burgers ondersteunen bij hun deelname aan de samenleving. De Kanteling kent een aantal kernfuncties:

Het pakket van oplossingen dat in het gesprek is afgesproken, noemen we het arrangement. Het gaat om een onderling samenhangend pakket van informele ondersteuning, algemene en individuele voorzieningen. Doordat een arrangement breed samengesteld kan zijn, zullen vaak meerdere aanbieders en partners betrokken zijn bij de uitvoering.⁴

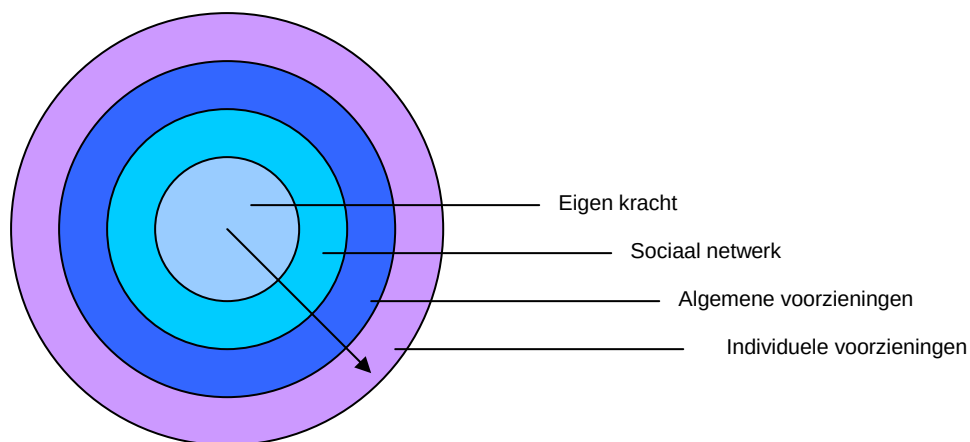
⁴ Uitgave: Kantelen in de Wmo, handreiking voor visieontwikkeling en organisatieverandering, VNG, september 2010

Hiervoor is het belangrijk na te gaan welke partners een rol krijgen in het proces van de kanteling. De vraag ontstaat of organisaties er 'klaar' voor zijn om een actieve rol te vervullen in de kanteling en welke voorwaarden de gemeente hierbij creëert. Maar de vraag is ook andersom: gemeente moeten bedenken wat zij kan leren van de partnerorganisaties.

Binnen de eigen gemeente vraagt het een integrale aanpak, in plaats van in 'losse' domeinen te denken. Maar ook cultuur vraagt om aandacht, het gaat ook om de medewerkers zelf die de kanteling moeten vormgeven.

Naar externe partners toe vraagt de kanteling van de gemeente om 'durven los te laten', minder nadruk op zelf uitvoeren maar meer op regie. Daarbij blijft een doorlopende communicatie en afstemming met betrokken partnerorganisaties essentieel. Draagvlak voor een nieuwe werkwijze is het uitgangspunt om binnen de eigen organisatie en bij externe partners veranderingen tot stand te brengen.

In een gekantelde situatie werken we als volgt:

Ook in ons verstrekkingenbeleid speelt De Kanteling een grote rol. Centrale vraag is wat we van de burgers zelf mogen verwachten en waar compensatie in de vorm van hulpmiddelen of diensten nodig is. Compenseren betekent ook voor onze gemeente niet meer denken in standaard aanbod, maar denken in wat er aan compensatie nodig is om onze burgers een zelfstandig huishouden te laten voeren, zich te kunnen verplaatsen (in - en buitenshuis) en sociale contacten te kunnen aangaan.

Bijlage 2 Communicatieplan

Een werkbaar beleidsplan staat of valt bij de juiste inzet van communicatiemiddelen. In deze bijlage kunt u lezen via welke communicatiemiddelen de doelgroepen worden benaderd.

Doelgroepen

In deze paragraaf worden de communicatiedoelgroepen van de Wmo in beeld gebracht. We onderscheiden de volgende:

Intern

- College van burgemeester en wethouders
- Gemeenteraad en rtg
- Wmo-raad
- Medewerkers WMO-loket en Sociale Zaken
- Medewerkers OO&V in verband met Domein leefbaarheid en Sociale samenhang
- Ambtelijke organisatie
- Ondernemersraad

Extern

- Zorgprofessionals: Zorgkantoor, CIZ, CAK, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen (onder meer stichting WON, Kwadraad), woningbouwvereniging en MEE
- Welzijnsvrijwilligers
- Vertegenwoordigers van zorgvragers/mantelzorgers
- Bestaande en nieuwe zorgvragers:
 - Mensen met een lichamelijke beperking
 - Mensen met psychische, psychiatrische of verslavingsproblematiek
 - Mensen met een verstandelijke handicap
 - Personen met psychosociale of materiële problemen
 - Mensen met meervoudige problematiek zonder duidelijke hulpvraag (de OGGZ-doelgroep);
 - Huishoudens met huiselijk geweld (met name mishandelde vrouwen)
 - Gezinnen met opvoedingsproblemen
 - Ouderen
- Overige inwoners van Nederlek (elke inwoner kan namelijk te maken krijgen met de Wmo)
- Media (Regionaal, lokaal en soms landelijk)

Communicatiedoelstellingen

De gemeente Nederlek wil de volgende communicatiedoelstellingen bereiken.

Kennis

- Het verstrekken van algemene informatie aan de doelgroepen over de veranderingen die zich door de Wmo voordoen in het aanbod van wonen, zorg en welzijn
- Het informeren van de doelgroepen over de aanwezigheid en de inhoud van het Wmo-beleidsplan
- Het informeren van doelgroepen over de wijze waarop de Wmo wordt uitgevoerd.
- Het informeren van doelgroepen over de invloed die ze hebben op de uitvoering van het Wmo-beleidsplan en hoe ze zelf invloed kunnen uitoefenen.
- Het informeren van de doelgroepen over de diensten en hulpmiddelen waarvan die gebruik kunnen maken en hoe ze deze zorg kunnen regelen.

Houding

- Doelgroepen positief tegenover de veranderingen binnen de Wmo aan laten kijken. Draagvlak creëren voor de uitvoering van de Wmo.
- Cliënten bewust maken dat hulp eerst via mantelzorgers verloopt en daarna pas via de gemeente verkregen kan worden
- Aandacht vragen voor de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt.

Gedrag

Het maatschappelijke doel van de Wmo bestaat uit drie subdoelen: zelfstandig functioneren, solidariteit en betrokkenheid, inspraak en eigen verantwoordelijkheid.

Kernboodschap

De kernboodschap wordt in alle onderstaande communicatie-uitingen expliciet gecommuniceerd. De kernboodschap luid: Er moet een cultuuromslag teweeg worden gebracht waarbij onze inwoners niet meer kunnen denken vanuit 'aanspraak hebben op'. Het compensatiebeginsel is het uitgangspunt waarop de Wmo uitgevoerd wordt. Daarnaast is de gemeente zich er tevens van bewust dat de noodzakelijke bezuinigingen consequenties gaan hebben voor kwetsbare burgers. Daarom wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de gemeente een dergelijke opdracht niet alleen kan en een dringend appèl op de burgers zelf doet.

Communicatiemiddelen per doelgroep

Intern

- *Oktober 2011: Oprichting klankbordgroep*

Doelgroep: Bestaande en nieuwe zorgvragers

Communicatiemiddel: Klankbordgroep

De Wmo-raad heeft haar doelgroepen betrokken bij het opstellen van het Wmo-beleid via een klankbordgroep. In oktober 2011 heeft de Wmo-raad deze klankbordgroep opgericht. Een klankbordgroep is een middel om draagvlak onder de inwoners te creëren. De suggesties van de leden van de klankbordgroep worden nauw betrokken bij de ontwikkeling van het beleid. De leden weten dat hun voorgedragen suggesties niet altijd worden overgenomen, maar dat deze wel serieus overwogen worden. Nu het beleid opgesteld is, fungeert de klankbordgroep als platform om in de gaten te houden of het beleid nog steeds voldoet. De klankbordgroep komt circa 2 keer per jaar bij elkaar.

De leden van de klankbordgroepen worden geworven via het Nederlek Nieuws, via de bestaande platforms, de mantelzorgers en via professionele partners als het CJG.

- *Augustus 2012: Interactieve bijeenkomst met interne partijen*

Doelgroep: B. en W, Wmo-raad, Medewerkers Wmo-loket en Sociale Zaken

Communicatiemiddel: Informatiebijeenkomst intern

De doelgroepen zijn zeer belangrijk. Deze personen moeten het beleid uitdragen. Deze doelgroepen hebben intensief contact met de zorgprofessionals en zorgvragers. Het is daarom essentieel dat zij van alle ins & outs op de hoogte zijn en volledig achter het beleid staan.

Tijdens deze bijeenkomst worden zij geïnformeerd over de noodzaak van het nieuwe beleid. Dit wordt een interactieve bijeenkomst waarbij de doelgroepen ook wordt gevraagd mee te denken over de vraag hoe de zorgvragers het beste bereikt kunnen worden. Door deze doelgroepen te betrekken bij deze communicatievraag wordt draagvlak gecreëerd.

Bijeenkomst klankbordgroep oktober 2011

- *Vanaf half augustus 2012: Intranet*

Doelgroep: B. en W, Raad en rtg, Medewerkers OO&V, Ambtelijke organisatie, OR

Communicatiemiddel: Intranet

Voordat de externe doelgroepen worden geïnformeerd, worden bovenstaande interne doelgroepen op de hoogte gebracht van het Wmo-beleidsplan en de daarbij behorende wijzigingen. Op de intranetpagina's wordt een samenvatting van de belangrijkste veranderingen gegeven. Via intranet kan het Wmo-beleidsplan geraadpleegd worden. Ook kunnen de medewerkers de publieksvriendelijke folder downloaden.

- *Vanaf half augustus 2012: werkoverleg*

Doelgroep: Medewerkers Wmo-loket en Sociale Zaken, Medewerkers OO&V, Ambtelijke organisatie

Communicatiemiddel: Werkoverleg

Via het werkoverleg worden bovenstaande interne doelgroepen op de hoogte gebracht van het Wmo-beleidsplan en de daarbij behorende wijzigingen. De ambtenaren hebben ook de mogelijkheid vragen te stellen.

Extern

- *September 2012: Interactieve bijeenkomst zorgprofessionals*

Doelgroep: Zorgprofessionals en welzijnsvrijwilligers

Communicatiemiddel: Informatiebijeenkomst

De doelgroepen zorgprofessionals en welzijnsvrijwilligers zijn zeer belangrijke doelgroepen. Deze doelgroepen krijgen de taak op te treden als ambassadeurs. Tot de doelgroep zorgprofessionals behoren de huisartsen, betaalde medewerkers van zorginstellingen, fysiotherapeuten, medewerkers Wmo-loket en de stichting WON. Tot de welzijnsvrijwilligers behoren de onbetaalde krachten bij zorg- en welzijnsinstellingen. Deze personen moeten het gewijzigde Wmo-beleid bekend maken bij de doelgroep zorgvragers. Het is daarom essentieel dat de professionals en de vrijwilligers van alle ins & outs op de hoogte zijn.

Het externe communicatietraject start met een informatiebijeenkomst voor de professionals en de vrijwilligers. Zij worden door de beleidsmedewerker Wmo geïnformeerd over de noodzaak van het nieuwe beleid. Dit wordt een interactieve bijeenkomst waarbij de professionals en de vrijwilligers ook wordt gevraagd mee te denken over de vraag hoe de zorgvragers het beste bereikt kunnen worden. Door de professionals en de vrijwilligers te betrekken bij deze communicatievraag wordt draagvlak gecreëerd.

- *Oktober 2012: Folder met begeleidende brief zorgvragers*

Doelgroep: Bestaande zorgvragers

Communicatiemiddel: Folder met begeleidende brief

De zorgvragers krijgen direct te maken met de negatieve gevolgen van de wijziging van het beleid. Het is daarom zeer belangrijk dat de communicatie met deze doelgroep zo zorgvuldig mogelijk verloopt.

De adresgegevens van deze mensen worden verzameld via de Wmo-consulenten van de afdeling Sociale Zaken, de stichting WON en Kwadraad.

Nadat de professionals uitgebreid zijn geïnformeerd, worden de zorgvragers geïnformeerd via een folder met begeleidende brief. In de folder staat helder en bondig opgesomd met welke wijzigingen de zorgvragers te maken krijgen. De folder kan gezien worden als een gebruiksvriendelijke versie van het Wmo-beleidsplan. De zorgvragers kunnen naar aanleiding van de folder contact opnemen met Wmo-consulenten voor een persoonlijk gesprek. Deze drempel wordt zo laag mogelijk gehouden.

De folder wordt gestuurd naar alle (bekende) zorgvragers. Ook wordt de folder neergelegd bij de zorgprofessionals (huisartsen, fysiotherapeuten, Wmo-loket, stichting WON etc.)

- *Vanaf oktober 2012: Twitter*

Doelgroepen: Voornamelijk de bestaande en nieuwe zorgvragers, overige inwoners van Nederlek en media.
Communicatiemiddel: Twitter

Alhoewel de bestaande en de nieuwe zorgvragers minder dan een gemiddelde inwoner van Nederland gebruik maakt van internet en sociale media, adviseert de afdeling Communicatie ook Twitter in te zetten als communicatiemiddel. Dit communicatiemiddel vervangt geen ander traditioneel communicatiemiddel, maar moet gezien worden als aanvulling op de bestaande middelen. Uitnodigingen voor klankbordgroepbijeenkomsten en informatiebijeenkomsten worden naast publicatie in het Nederlek Nieuws en op de website ook bekendgemaakt via Twitter. Ditzelfde geldt voor artikelen die op de website geplaatst worden. Als de folder uitgebracht wordt, zal dit ook via Twitter bekend gemaakt worden. De afdeling Communicatie adviseert om Twitter niet in te zetten als discussieplatform. Discussiëren kan beter face-to-face, bijvoorbeeld tijdens een informatiebijeenkomst of bijeenkomst van de klankbordgroep. De interne doelgroepen kunnen ook via Twitter op de hoogte gehouden worden. Ook dit zal niet het belangrijkste communicatiemiddel zijn.

Wie via Twitter op de hoogte gehouden wil worden van de Wmo, kan de gemeente Nederlek volgen. De gemeente Nederlek is te volgen via @GemNederlek. Bureau Communicatie adviseert de Wmo-beleidsmedewerker om geen eigen Wmo-account aan te maken. Dit zal enkel verwarring scheppen en het Twitteraccount van de gemeente Nederlek is inmiddels al bekend bij een groot aantal inwoners.

- *Vanaf oktober 2012: Nieuwsbrieven*

Doelgroep: Bestaande zorgvragers
Communicatiemiddel: Nieuwsbrieven

De zorgvragers worden ook geïnformeerd via reeds bestaande nieuwsbrieven. Zo kent de afdeling Sociale Zaken een nieuwsbrief. Deze nieuwsbrief wordt ook ingezet om de zorgvragers te informeren. Vanaf oktober 2012 wordt regelmatig gepubliceerd in bovengenoemde bestaande nieuwsbrief. Uiteraard staat de kernboodschap centraal in de communicatie. Deze doelgroep wordt minimaal een keer per kwartaal via een nieuwsbrief geïnformeerd.

- *Vanaf oktober 2012: Informatie op websites K5-gemeenten en gemeente Nederlek*

Doelgroep: Bestaande en nieuwe zorgvragers, zorgprofessionals en overige inwoners van Nederlek.
Communicatiemiddel: Website www.nederlek.nl.

Op de websites van de K5-gemeenten en gemeente Nederlek wordt een samenvatting van de belangrijkste veranderingen gegeven. Via de websites kan het Wmo-beleidsplan geraadpleegd worden. Ook kunnen inwoners de publieksvriendelijke folder downloaden. De informatie op de websites wordt frequent geactualiseerd.

- *Vanaf oktober 2012: Artikelenreeks Nederlek Nieuws*

Doelgroep: Bestaande en nieuwe zorgvragers, zorgprofessionals en overige inwoners van Nederlek
Communicatiemiddel: Nederlek Nieuws

Het Nederlek Nieuws is het belangrijkste communicatiemiddel van de gemeente Nederlek. De communicatieadviseur kiest ervoor om een artikelenreeks te publiceren in het Nederlek Nieuws. In deze serie wordt uitgelegd wat er gaat veranderen in het Wmo-beleid en welke gevolgen deze veranderingen voor de zorgvragers en zorgorganisaties hebben. Er zullen in de artikelenreeks ook meerdere zorgvragers en zorgprofessionals worden geïnterviewd.

- *Vanaf najaar 2012: Persoonlijke gesprekken*

Doelgroep: Bestaande en nieuwe zorgvragers
Communicatiemiddel: Persoonlijk gesprek

Zorgvragers die dit wensen kunnen een persoonlijk gesprek aanvragen met een Wmo-consulent. In de folder, nieuwsbrieven, artikelenserie Nederlek Nieuws, websites wordt deze doelgroep geattendeerd op deze mogelijkheid.

- *Vanaf oktober 2012: Versturen van persberichten en contact onderhouden met de pers*

Doelgroep: Pers

Communicatiemiddel: Persberichten

Op het moment dat de externe communicatie met de zorgvragers van start gaat (oktober 2012), wordt ook een persbericht verstuurd. In dit bericht staat wat de belangrijkste wijzigingen in het Wmo-beleid zijn. De communicatieadviseur onderhoudt het contact met de pers en voert een proactief persbeleid. De pers wordt echter nooit eerder geïnformeerd dan de zorgvragers zelf.

- *Vanaf oktober 2012: Nieuwsbrieven*

Doelgroep: Bestaande zorgvragers

Communicatiemiddel: Nieuwsbrieven

Doelgroep-middelenmatrix

	Informatie bijeenkomst	Klank bord groep	Folder	Brief	Nieuws brief	Nederlek Nieuws	Website	Persoonlijk gesprek	Persberichten	Intranet/ extranet	Werkoverleg
<i>Externe doelgroepen</i>											
Zorgprofessionals	x		x	x		x	x		x		
Welzijnsvrijwilligers	x		x	x		x	x		x		
Bestaande zorgvragers		x	x	x	x	x	x	x	x		
Nieuwe zorgvragers		x	x		x	x	x	x	x		
Overige inwoners		x			x	x	x		x		
Pers							x		x		
Gemeenteraad en rtg	x									x	
<i>Interne doelgroepen</i>											
B. en W.	x									x	
Wmo-raad	x										
Medewerkers Wmo- loket en Sociale Zaken	x										x
Medewerkers OO&V										x	x
Ambtelijke organisatie										x	x
OR										x	

Financiën/kosten

De kosten komen ten laste van het Wmo-budget. Het grootste deel van de te maken kosten behoren tot de reguliere kosten en kunnen dus weggeschreven worden. Rekening gehouden moet worden met de kosten voor de informatiebijeenkomst, het Nederlek Nieuws en de folder.

Bijlage 3 Begroting 2012 – 2016

Kostenplaats	Afdeling	Beschrijving	Jaarrek. 2010	jaarrek. 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
		<i>Wmo Algemeen</i>	<i>7.764</i>	<i>45.012</i>	<i>61.630</i>	<i>63.000</i>	<i>63.000</i>	<i>63.000</i>	<i>63.000</i>
		Domein 1 Leefbaarheid en sociale samenhang	1.294.510	1.244.577	1.238.845	1.193.850	1.193.850	1.193.850	1.193.850
662081	Wmo	Prestatieveld 1	2.300	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
662082	Wmo	Prestatieveld 2	6.189	0	22.096	12.100	12.100	12.100	12.100
662084	Wmo	Prestatieveld 4	2.118	5.850	43.000	8.000	8.000	8.000	8.000
		Overige beleidsvelden en afdelingen	1.283.903	1.238.727	1.168.749	1.168.750	1.168.750	1.168.750	1.168.750
		Domein 2 Informatie en advies	0	38	3.500	7.000	3.500	3.500	3.500
662083	Wmo	Prestatieveld 3	0	38	3.500	7.000	3.500	3.500	3.500
		Domein 3 Welzijn	26.164	35.763	105.500	66.500	27.500	27.500	27.500
662084	Wmo	Prestatieveld 4	0	28.499	22.500	22.500	22.500	22.500	22.500
662085	Wmo	Prestatieveld 5	26.164	7.264	83.000	44.000	5.000	5.000	5.000
		Domein Zorg	1.876.715	2.009.822	1.811.390	1.763.700	1.766.700	1.777.700	1.775.200
662086	Wmo	Prestatieveld 6	141.580	197.000	213.143	201.000	201.000	201.000	201.000
662087	Wmo	Prestatieveld 7	0	0	0	0	0	0	0
662088	Wmo	Prestatieveld 8	16.018	15.928	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
662089	Wmo	Prestatieveld 9	4.600	-2.500	0	0	0	0	0
662210	Wmo	Hulp bij het huishouden	834.781	1.005.860	840.942	869.700	865.200	865.700	866.200
665210	Wvg/Alg.	Wvg - vervoersvoorzieningen	404.520	437.199	462.305	402.000	409.500	417.000	417.000
665210	Wvg/Alg.	Wvg - woningaanpassing	368.387	178.000	164.000	186.000	186.000	186.000	186.000
665230	Wvg/Alg.	Wvg - rolstoelen	106.829	162.531	115.000	101.000	101.000	101.000	101.000
665240	Wvg/Alg.	Wvg - overig	0	15.804	0	-12.000	-12.000	-9.000	-12.000
		Totaal van alle uitgaven	3.205.153	3.335.212	3.220.865	3.094.050	3.054.550	3.065.550	3.063.050
		Totale uitgaven beleid Wmo/Wvg	1.921.250	2.096.485	2.052.116	1.925.300	1.885.800	1.896.800	1.894.300
		Totale uitgaven overig beleid (Welzijn, OVV)	1.283.903	1.238.727	1.168.749	1.168.750	1.168.750	1.168.750	1.168.750
		Saldo op uitkering Wmo							
		Totale uitgaven belast op (rijksbijdrage) Wmo*	1.041.514	1.302.951	1.310.811	1.248.300	1.201.300	1.201.800	1.202.300
		Uitkering Wmo*		1.241.280	1.284.305	1.284.305	1.284.305	1.284.305	1.284.305
		Voorgenomen onttrekking uit Wmo-reserve transitie beg.			58.000	39.000			
		Saldo		-61.671	-26.506	36.005	83.005	82.505	82.005

*** Toelichting**

De financiële dekking voor de uitvoering van de Wmo kent twee financieringsbronnen:

1. De kosten van de hulpmiddelen en woningaanpassingen worden gefinancierd vanuit de algemene exploitatie. De reden hiervoor is dat voor de invoering van de Wmo dit al gefinancierd werd vanuit de algemene exploitatie vanwege de toenmalige uitvoering van de WVG.
2. De overige kosten van de Wmo worden gefinancierd van de rijksbijdrage die onze gemeente vanaf 2007 ontvangt. Dit is bestemd voor de nieuwe taken die onze gemeente in het kader van de Wmo uitvoert.

In de voormalige beleidsperiode Wmo 2007 – 2011 was de bestuursopdracht van kracht om de Wmo 'budgettair neutraal' uit te voeren; oftewel uitvoering van de *nieuwe* taken dienden volledig gefinancierd te kunnen worden vanuit de rijksbijdrage. Om deze bestuursopdracht inzichtelijk te maken staat in bovengenoemde begroting vermeldt hoe de kosten van de nieuwe taken binnen de Wmo zich verhouden tot de rijksbijdrage die onze gemeente daarvoor ontvangt.

3. Bijlage 3 Lijst met Afkortingen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
JZ	Jeugdzorg
LZNO	Lokaal zorgnetwerk Nederlek Ouderkerk
Mas	Maatschappelijke stages
(O)GGZ	(Openbare) Geestelijke Gezondheidszorg
PGB	Persoonsgebonden budget
Pva	Plan van aanpak
Stichting WON	Stichting Welzijn Ouderkerk Nederlek
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wwnv	Wet werken naar vermogen
ZOG	Zorgvragersorganisaties GGZ
Welzijnsvrijwilligers	Vrijwilligers van kerken, rode kruis, NPV, Zonnebloem e.d.